

BAKKALCHO

4^{ki} Diri Kiirro 07 Sadaasa/Tahisas 25, 2016 M.D

Hamuse

Waaga 10.00 birra

በኢ.ፌ.ዴ.ሪ የመንግሥት ኮሙኒኬሽን አገልግሎት
FDRE Government Communication Service

**Itophiyunna Somaale
Laandete mereero
malaatinsooni sumimme
ayeno gawajjitannokkitenna
halammete hanqaffino**

Gaazeexu Odeessaanchinni

Addis Ababa:- Itophiyunna Somaale Laandi mereero malaatinsooni sumimme duuchu handaari halammenna kaa'lamate sumuu yinoonni sanade ikkitanna ayeno gawajjitannokkinna dagoomitte, poletikuna olantote handaarinni hala'lado halamme amaddinota ikkase Mootimma Xaadooshshi Owaante engensiisu.

Owaante, Itophiyunna Somaale Laandi mereero keeshshitino halamme no. Lamenti bissa jaaloomittensa roorenkanni kaajjishate assitino wo'naalshinni afi'noonnihu xaahu

Qoola... 7

Itophiyu Somaale laandete ledo baaru furcho afi'rate hasatto adda assitanno sumimme malaatinsi

- *Sumimmennita tittirshu harinsho jeefinse mittu agani giddu loosu giddora e'nannitano xawinsooni*

Qiddist Gezzaheny

Addis Ababa:- Xaphoomu ministirchi doktor Abiy Ahimedi hunna Somaale laandete pirezidaantichi Muse Bihi Abdi

beroo barra Addis Ababaho dhaggete sumimmete taje aana malaatisansa xaphoomu ministirchi borro mini engensiisno.

Sumaali Landenna Itophiyu Assitino Baaru

furcho afi'rate sumiimme tittirshu hedo faajje ikka hoogguro; muli barra Jeefinse mittu agani giddu loosu giddora e'nannita xaphoomu ministirchi gobboomu hobbaati

Qoola... 7

Affini, ha'nura budu amanyoote hornyasi agarre gobboomu keerira horoonsi'ra hasiissannota fullahaano xawissu

-Araarso Gerremew (Dr) Borreessino "Affini" Maxaafi sa'u Qidaame barra maassamino

Qoola 4

Itophiyu Baaru furcho afi'rate kalaqamu; dhaggetenna seeru qoosso nooseta fullahaano coyidhu

Abbebech Maatewoos

Hawaasa:- Itophiyu giddoydinna gobbayidi qarrubba korkaattanni hoogginota Baaru furcho afi'ratenna horonsi'rate kalaqamu, dhaggetenna seeru qoosso nooseta fullahaano coyidhu.

"Afriku buudi jiopoleetikiisenna Itophiyu Baaru furcho doorshubba" yitanno hajo ragaanni Hawaasi Yuniverisite qixxeessitino hasaawu battala aana baaru furcho mayimmanna horonshi aana illachishshino xiinxallote borro shiqqino.

Konni hasaawi aana afaminohu Hawaasi

Qoola... 7

"Manchi beettihu jawu qarri timu woy sagaleta hoonge dikkino; egennotenna huwanyootu anjeeti"

- Bereket Asnaaqe (Dr.)

SRM Holistik Ro/Qaj/Kub/Lo/Harisaancho

Qoola 5

"Seyoote yaa mittu manchi amadino loosinni qeelaancho ikke afamirooti"

- Xibbuu roorrichi Lule Lemma

Qoola 8

Bakkalcho

Odo

“Baalante qoqqowubbara gibrinna reekkinsanni hayyo qixxeessinanni hee’noonni”

-Dokter Girma Amente
Gibrinnu ministircha

Qiddist Gezzaheny

Gibrinnu ministere gibrinnu reekko inistituute ledoo halamatenni base basente nooha diilallote akata hedote giddo worino gibrinna loossanni afantannota gibrinnu ministere egeensiisu. Konne looso gumulsateno qoqqowubbate gibrinnunna diilallote akati aana towanyo assinanni hee’noonnita ministere xawissino.

Itophiyu piresete uurrinsha ledoo hasaawa assinohu gibrinnu ministirchi doktor Girma Amentehu coyi’ranni; aantino yannara shiima baatto aaninni afi’nanni laalchi bikka ledote qooxeessu diilallote akati ledoo sumuu yaanno gibrinna loosa hasiissannota buuxisino.

Konne gumulsate dandiisanno gede gibrinnu ministerenna gibrinnu reekko inistituute ledoo qinaawatenni baalante qoqqowubbara gibrinnu reekko hayyo qixxeessinanni

hee’noonnita xawissino.

Qoqqowubbate gibrinnu reekko hayyo kalaqannihu qaru illachi “hiikko qooxeessira maricho laashsha hasiissanno?” yaannoha ikkasi qummeessinohu ministirchu; konninni harunsine konni alba Gaambeellu, Somaaleenna Affaarete qoqqowubbara towanyo assinoonniha ikkana muli barrinnino Sidaamunna woloottu qoqqowubbarano loossanni hee’noonnita coyi’rino.

“Baalante qarqartora mittu dani looso loosa dihasiissanno” yaannohu ministirchu Doktor Girma Amentehu; budillaancho gibrinnu hayyonni yannaasincho hayyowa reekkamanna woyyaawino sircho horonsi’ra hasiissannota kayise, qaddo ikkitanno qoqqowubbanni rosicho adha hasiissannota huwachishinno. Tenne widoonni Sidaamu qoqqowira noo rosicho woloottu adha hasiissannota kulino.

Kunino shiima baatto aana lowo laalcho laashshatenna qinaawino gibrinna loosa hasiissanno yee, Sidaamu qoqqowiranna Gedeote noo baatto injiitinota ikkase kulanno. Korqaatuno tini qooxeessubba baattote agarooshe calla ikkikkinni bushshu asiidaa’manni gawajjantino qooxeessubba ikkansanni laalcho uytannokki daafira loosidhe galtino daga Baarzaafe calla kaasse Ontu dirinni mitte higge haqqa murte hirate widira e’ino yanna noonkanni.

Ikkollana qinaawino Gibrinna yitanno hayyo harunsatenni xaa yannara Baarzaafete baatto Abukaadote laalchira soorritino harinsho noota kayisinohu ministirchu; konninnino dagate horonsiraanchimma woyyaabbinota la”ate dandiinoonni yino.

Gibrinnu loosinke tenne hayyo mereersinoha ikka hasiissanno yinohu ministirchu; gibrinnu tantanoni agarrannihu shiima baatto aana lowo laalcho afi’rate dandiisanno teknooloje

shiqisha ikkana, hiikko qooxeessira hiitto laalcho laashsha hasiissanno yaannohano buuxa hasiissannota huwachishanno.

Qesisa Taagay Taaddele

“Ayyaana ayirrinseemmo woyte gobbankera keere batinse hasatenna mittimma kaajjishanno garinni ikko”

- Amma’note uurrinshuwa massagaano

Qiddist Gezzaheny

Yesuusi Kiristoosi ilamishshu ayyaana ayirrinseemmo woyte gobbankera keere batinse hasatenna mittimma kaajjishanno garinni ayirrisa hasiissannonke yitanni amma’note uurrinshuwa massagaano coyidhu.

Ilamishshu ayyaani fojo baalanti kiristinnu ammanaasine wodanchitara hasiissannota massagaano ledde huwachishshino.

Itophiyu wongeellu amma’no minna mittimma aantaanchu Pirezidaantichi Paaster Sambato Bashehu Itophiyu piresete uurrinsha ledoo assino hasaawinni coyi’ranni; mootichu shollaataamo bayicho ilaminohu jawu korqaati mannu ooso maganu ledoo araarsatenna qachinke manni ledono keerunni hee’neemmo gede assate ikkinota qummeesse, konni garinni mannu baalunku ledoo maganu hasi’ranno garinni hee’ratenni mootichu ilamino illacha hee’ra hasiissannonke yaatenni sokkasi sayisino.

Itophiyu amma’note gambooshshi xaphoomu borreessaanchi Qesisa Taagay

Paaster Sambato Bashe

Taaddelehu isi widoonni; amma’note mini rosiishshi ayyaana ayirrinseemmo woyte mootichu lellishinonke shooshanqe qaagatenni ikkinota kule; shooshanqe woxe assi’ratenni meessancetenke heeshshi assine mootichu faasho harunsine ayirrisa hasiissannonke yaanni huwachishinno.

Mootichu hadiro ilamasi fojo ninkeno heeshshi yine ubbinore kayisatenni, gawajjantinorena xissantinore xa’matenni, usuru minnara noore towaatatenni ayirrinseemmo gede lellishshanno.

Konni daafira qarrantinorena hudidhinore baxillunni heeshshi yine kaa’latenni ikka hasiissannota huwachishe, ayyaana ayirrisanno baali ayyaanu anna ikkino mooticha qaaga hasiissannota huwachishanno.

Amma’note uurrinshuwa massagaano wo’manta kiristinnu amma’no harunsaanonna ayyaana ayirrisanno baala hawalle mootichu yesuusi ilamishshu ayyaanira keerunni iillishi’ne yitanno sokka sayisino.

“Baaru furcho afi’rate sumiimme dhaggete hiiqqamme sissitinote”

- Hawaasi Quchumi Teesaano

Yaareed Geetaachew

Itophiyu Somaali Laandenni Baaru furcho afi’rate malaatissino sumiimme, Itophiyunnita dhaggete hiiqqamme sissitinotanna latatenna gobbate wolambinati keeraanchimmara buusa ikkase Sidaamu qoqqowi Hawaasi quchumi teesaano xawissu.

Itophiyu Baaru furcho afi’rate sumiimme Somaali laandenni ledoo malaatisase harunsite Hawaasi quchumi teesaano hagiirrensa xawissino.

Teessaano Itophiyu piresete uurrinshara xawissino garinni; Somaali laandenni ledoo assinoonni Baaru furcho afi’rate sumiimme furcho gatamadhatenna Duumu baarira meessinke furcho heedheennanke lanteemmo gedenna gobbate wolaminatenke buuxisannoho yitino.

Hedonsa uyitinori mereerinni Kalaa Habtaamu Taaddelehu mittoho. Isino, “Baaru furcho hee’ra hoogasenni seedu dirira jawa waaga baantoommo. Xa kaayinni tini kaayyo dhaggennitenna latishshinkera kaimaho” yaanni xawissino.

Baaru furcho afi’rate hajo ka’a duuchanka baqqi assitinotenna kageeshsha hoonge keeshshanke gaabbissinonke yinohu kalaa Habtaamu; tini kaayyo duuchanka hagiirsiissinote yiino.

Halaale coyi’rate yaanno Kalaa Habtaamu, halaale coyi’rate Baaru furcho afi’ra gobbate horooti; hattono miinjunna poletiku hettisamaanchimmanke naqqassinote”

yiino.

Wolu hedosi uyinohu Kalaa Geetaachew Muniibi, “Somaali Laandinna Itophiyu Baaru furcho aana assitino sumiimme addintanni seedu diri xa’mo dawartinote; konniraati anera dhaggennitanna maala’lissannota ikkitinoehu. Baaru furcho afi’ranke gobbate daddalu injo ollohissanote; kunino Itophiya shiima yanna giddo lophote guunxora iillishannoha ikkasi qummeessanno” yaanni xawissino.

“Baaru furcho afi’rate hajo polotiku hajo dikkitino; gobboomu hajooti” yinohu kalaa Geetaachew; baalunkunni haja’yaati yee irkisanna kaa’lama hasiissanno yaanni guwursino. Tini hajo tolturo tini ilama dhaggete biso ikkate borreessantannotano hattonni.

Somaali Laande tenne lamala giddo Baaru furcho hajo aana assitino sumiimme tittirshu amadonna loosu aana hosiisate mittu agani giddo jeefantannotano Ambaasaadder Reeduwaan Huseeni xawisinoti qaangannite.

Guulcho Heddo

Baaru furcho latatenna wolambinatu hajooti!

Buxima dhagge assate ha'nanni hee'noommoti qarrunni wo'mitino doogo, jawa waaga baatiisunkeroni; xaa yannara gobbate gede borreessiinsanni hee'noommo gumi; haaro gobboomu dhagge kalaqatenni aanino diri woyyaawinoha ikkanno gede baalunkuri aleenni hedote safo tugginote.

Batinye ilama xawado hexxo; shaangitinota bero sorote dooganke uurrine ga'labbi yino ayyaaninni la''atenna taashshatenni sufo noo mala hasate aana safantinoti soorroto doogo; qarra hasaawunninna amaaletni keeru doogonni tirate haaro poletiku bude kalaqate seeda doogo hodhitino. Konnirano luphiima waaga baatate gadachantino ikkitono kalaqantino.

Mittore hoogukkinni lowore afidhe heedhennii bikku nookki buximara reqeecaabbino Itophiya; afantino hasiissannokki basenni fushshatenni; buxima dhagge assara dandaannoha gobboomu latishshu baqqeenya kalaqatenni; qansootu ga'ansanni hexxo assidhanno gede; buxima dhagge assate sharro giddo baqqi yitino beeqqaano ikkitanno gede assitanni afantanno; konninnino afi'nanni hee'noonni guma kalqoomu afansha afisiisate geeshsha iillinoha ikkino.

Faro uyitinokkiri gobba giddo qarrubba dana soorantanni kalaqantanno, tenne dancha hedeweelcho gede horonsiratenna gobbatenna dagate horo danote aana tugganno kalqoomu xiiwo batidhino akati giddo, sufo noota miinju lopho borreessiisatenni hananfe, qarru yannara hendara dandiinannikkire latishshu loossa gumulatenni soorroto massagaano ka'ino soorroto ayyaaninni noo murci'raanchimma loosunni leellishshino.

Luphiima hexxonna daganke sharronni hananfe danote aana noota Abbayi kofatto; noo qarri giddonni fushshatenni goofimarchu fooliishsho aana iillitanno gede assitanno. Haammata daa''atote base gatamaratenni handaaraa nooha kisaminokki dhuka jiroto widira soorra dandiitino. Sagaletenni umo dandaate assinanni sharro harunsine qamadete latishshinni afi'noonni gumi kalqoomu afansha afi'rate dandiinoho.

Konni gobbaanni sa'u sase tonne dirrara kisa waajjine keeshshinoonnita baaru furcho hajo, gobbatenna dagate ayimmate hajo ikkase luphi yitino huuronni maciishshiihatenni; daganke hajote aana goxxinowinni baqqi yitanno gede; kalqoomu daga gobbate gede hajote aana noonke uurrinsha affanno gedenna qotinkera uurrinsha gede dandiisannoha, soorroto dhagge xawisanno loosooti.

Gobbanke babbaxxitino dhaggete yannara kiirraniri baaru furcho nooseta, addi addi dhaggete hiiqqammenni noose furcho hoogge xaa yannara furchiweelo ikkiturono, tenne ayimmate hajo ikkitinota furchote hajo keeru doogonni yanna labbanno halammattenna jaaloomu ayyaaninni adda assate ha'nanni hee'noonni doogo hexxotenni illetenni leellate widira reekkamanni afamanno.

Gobbate gede noonke luphiima dagate kiiri garinni ikkiro waayi bissanni noonke xeertinyi garinni, xawadonna amansiissannota baaru furcho afi'rate kaayyonke kalqoomu seerinni, dhaggetenna tii''u garinnino ikkiro irkinsannita ikkiturono; hasatto lowo geeshsha batidhino tenne yannara shotunni gumullara dandiinannita di ikkitino. Istiraateejikete doogonni ga'a xeertinse la''anna konnira ikkitanno murci'raanchimma xa'manno.

Konni garinni mootimma baalunkuri aleenni anga noore keeru doorshuwa garunni la'enna bade leellishatenni; kawiiinni kalaqantanno ammanamanna jaalooma kaajjishatenni, ga'a ninkenni sa'e wolootaho xabbe leeltannota surrete safo gatamaranna konneno xawu halaale assite yawotenni millisa dandaase afansha uyyinara hasiissanno jawa seyoote doogo ikkitino.

Doogono mittono ikko wole widoonni gobbankera amansiissannotanna lifixa furchote doorsha shiqisha dandiitanno gobbuwa daga gutu horonsiraanchimma ikkitannoha woyyaabbino kaayyo kalaqqannota, hixansa mittoonsitannota, dagginota jaaloomunna roduuwimmate doogo roorenkanni bowirtannotanna maatimma ayyaana womunku raginni lossitannote.

Tenne lamala giddo Somaali Laandi ledo gobate gede hobbaatise agaraminota amansiissannotanna lifixa doorsha baaru furcho afi'rate iillinoommo sumimme; konni halaalinni xorshinoonnita lamente gobbuwa daga gutu horonsiraanchimma kaima assitinnotenna qoxeessu mittoo'maranna latishshira furcho fantanno. Konni daafira baaru furcho roorenkanni Itophiyaho latatenna wolambinatu hajo ikkitinota afa hasiissanno.

Kuni gafi addi addi polotiku, miinjuna dagoomite hajubba lainohunni qansootu xawado hedonsa wortannowaati. Konni gafira fultanno borro qixxaawote kifile uurrinsha dixawissanno.

Xawado Heddo

Keeru, Baxillu, Araarunna Shooshanqe Yesuusi ilamanni

Yaareed geetaachew

Keerunnire, mittimannire, baxillunna araarunnire tenne kalqe aana Yesuusi gobbaanni rosiisannonkehu dino. Isi ninke woxxara, ninkera lawishsha ikke rosiisara tenne kalqe Manchu beetto ikke hadiro ilamino. Ilameno woxxinonke.

Kiristinnu amma'no rosiissanno garinni luphiima base uyyinanni ayyaana mereerinni amma'note hanafonna gumulo ikkinohu Mootichu biilinke Yesuusi ilama qaanganni gannu ayyaani mittohonna albisa ayyaanaati. Korkaatuno kalqete xagichootiyya ilaminohu. Ilamasi korkaati gatote sokka amaddinote. Ilamannotano albi Nabiyaatooti himantinote; konnira ilama hexxotenninna qalli yite agartanni keeshshinota Yesuusaati ilaminohu.

Mootichu Yesuusi ilamishshi umisi tenne kalqera haa're dayino kalaqamu hexxonni kainohunni bacu tenne ikkito gotti assite hagiirrunni adhiturono; isi ilamasi haadhe dagginno hexxo halaale ikkitannokki gede jawa gede hunotenna baote loosi aana dirantinori hee'ransa dhaggete ikkito mitto bisooti. Togo yaa Mootichu ilamino yinita mootimma hasidhanno manchi beetti ilama addintanni giwisidhinosi. Isi kayinni kalqete mootichaati ilaminohu.

Kuni mootichu biilinke Yesuusi manchi beettira baalaho gatote hexxo ikke xawinohu Kaaliqi gaatote hexxo qaali ilamannokki gede, ilami gedensaannino hegereha ikke xawannokki gede, konninni gatote hexxo ikkitannokki gede cancunna kakkachu beetti noosi dhukinninna egnosi geeshshinni dandaannore baala assatenni badhe dihgino.

Hexxote qaali ilaminota hagiirru duduwo jawu masillinni macciishshinohu hunote beetti Mootichu Heerooddisi widoonni ilamasi adda ikkitinota meessisi biilloonyi yortonni ledo amadisiise co'ontanni macharaarrete kakkachimmani Beteliheemete quchuma qaaquullu mundeenni hayishshasi tenne dhagge biso ikkita sa'ino. Isitero labbaa qaaqqi kalqete mooticha ikkanno yine himannoonnihu ilaminohura hiikkonneetiro bade afa hooge hattenne yannara ilantino qaaquulle shee guda Yesuusano hakkaanni shaateetinkanno. Kayinnilla dikkinosi.

Agarranni keeshshinoonni kalaqamu hexxo meessisi biilloonyi goo'ronni dimbe hunara hasi'rino harinsho Heerooddisi co'ontanni macharaarrete assooti Beteliheemete hiikkonne waagano baatiisiro; hexxote qaalinna qaaluu ilamannota kayinni hoola didandiino.

Konni sanira Itophiyaho xaaddanni noo jifono togoote. Mitte sa'niro wole doogonni goxannokki ibiliisi hunda Yesuusa xagicho nafa ilamannokkinna

hegereha ikkannokki gede assate wo'naalinonkanni; kayinnilla di tolinosi. Yesuusi qeele xaa geeshsha tenne kalqe xagichonna mooticha ikkella no. Itophiyahono xaaddanno jiffa togoote. Itophiyu yanna yannatenni gannanni sharrenni sa'annilla dagginno. Techono sa'anno; mayira yiniro hexxote qaali noose gobbaatiyya!

Keeru, Baxillu, Araarunna Shooshanqe Yesuusi ilamanninni dagginote. Keeru boo'raawanno woyte Yesuusi assinokere qacce qolloommo yaate. Ayyaana ayirrinseemmohu godowa duuwate, uddi're biifatenna ita agate dikkinno. Qaanganniri hee'ra hasiissanno. Shooshanqe qarraminoha kaa'late assinanni dancha loosooti. Qarraminoha kaa'linanni woyte Yesuusi ninke qarra tirate ilaminota qaangeemmo.

Gobbanke lophote doogo iillitara assitanno millimora kayinni gutamanna guutama hasiissanno. Itophiyu baca budenna balchooma afidhino gobbaati. Amma'nono hattonni. Gannu ayyaana ayirrisannori roorima Kiristinnu amma'no harunsaannote. Itophiyu Oritodokisete amma'no harunsaano lendanna Kaatolikenna Pirotestaante baala gannu ayyaana hagiirrunni ayirrisanno. Gutunnino Yesuusa guwissannanna faarsitanna la'nanni. Togoo mittimma giddo baxillu, keeru, araarunna shooshanqe noota huwata dandiinanni.

Anje hee're baadiyyete leeltanno Pirotestaantete amma'no uurrinshuwara gannu ayyaana agare harunseemmoti techo qaagantue. Moola waasa mini mininkenni amuwinke qixxeesseenna adhine Huuccattote minira ha'neemmo. Barraho huucci'nenna Kaaliqa galante ka'nummoro hurbaaxxineemmo amanyooti addankanni techo qaagamannoe.

Waasa hookkichu aana diriirsannini. Aju akkali, meyaa labbaahu dirame ofollanno. Noosihuno noosikkihuno, afi'rinohuno hooginohuno mittu hurbaati aana ofolleenna moolu waasi aana Waco dunne kotta kotta maala tutungoonniha ita techo hakkonne halcheemmo gede assitinoe.

Mittimma hakko no. baxilluno hattonni. Hooginohuno duuwe ha'ranno afi'rinohuno hooginohunni ledo mitteenni hurbaaxxe bashsho Yesuusi 12 Hawaariyaatootinni ledo gamba yee hurbaaxxino malaate hakko barra leellishshanno. Konne roorino baxilli mama nooyya? Mittimanna mimmitoho kaa'lama tenne roortinoti nookka? Xaana hakku amma'note amuraati gannu barrihuna? Ki'nenkura.

Maganu dironke hurso; mittimma, baxillenna keere tophiyaho dirriso! Kakkachuullu hexxo irraabbo! Dancha ayyaanna!

Bakkalcho

Bocaasa 10, 2013 M.D Xintami

Itophiyu Pireesete Uurrinshi Qara

Loosu Gumulsiisaancho

Bilbilu Kiiri - 011-126-42-22

Imeele- epa@press.et

Qara Qixxeessaancho

Yaareed Geetaachew

Teeso

Sinu/quchuma - Yekka

Worada -

Minu Kiiri -

Imeele - yaredoyaredozen2@gmail.com

Bilbilu Kiiri - 011-1-57-25-25

Dikkote Latishshinna Egensiishshu

Imeele - epapromotion@press.et

Bilbilu Kiiri - 011-1264341

Faakise - 011-8111315

Qixxeessaano

Amsaal Felleqe

Qiddist Gezzaheny

Abbebech Maatewoos

Egensiishsha haa'nanni kifile

Bilbilu Kiiri - 011-156-98-73

Faakise - 011-1265812

Egensiishsha hirate qineessinanniwa

Bilbilu Kiiri - 011-1-26-43-39

Websayt: www.press.et

Fb/ /Ethiopian Press Agency/

Sidaamu Afoo

Affini, ha'nura budu amanyoote hornyasi agarre gobboomu keerira horoonsi'ra hasiissannota fullahaano xawissu

-Araarso Gerremew (Dr) Borreessino "Affini" Maxaafi sa'u Qidaame barra maassamino

Amsaalu Felleqe

Addis Ababa:- Sidaamu daga bire hundinni adhite daggino ha'nura budu amanyootubba noonsa dagaati. Kuri giddonni mittu "Affini" araarunna gaance tirranni amanyooteti.

Gobbanke Itophiyu haammata ikkino ha'nura bude, balchooma, ammanno, dhaggenna labbino jiro nooseha ikkana; duuchu dagoomi mittimmatenni, halantenna baxante roduuwimmatenni mimmitu ledo sumuu yite heedhanno jirte noonsa.

Kuri mittimmatenna roduuwimmatenni hallanyunni, maatetenni hattono gaamotenna dagoomu giddo sumimmete hoonge budunni haasaambe gaance tiratenna araara karatenni keere dirrinsanniti ha'nura budu egegnonna amanyootubba noonsa daga afidhino gobbaati Itophiyu.

Kuri ha'nura budu amanyootubba mereerinni Sidaamu daga araarunna gaance tirrannihu "Affini" amanyooti kullanniho.

Konne Sidaamu daga bire hundinni adhite ilamate tareessitanni dagginoha naaxisannoha araarunna gaance tirranni budu amanyoote seekke leellishanno garinni Araarso Gerremew (Dr) borreessinoha "Affini" maxaafa sa'u Qidaame Addis Ababaha Ilille Hoteelara maassiinsooni.

Maassote amanyooti aana leelle hasaawa assinohu Sidaamu Qoqqowi Woga, Turizimenna

Ispoortete Biiro Layinki Sooreessinna Turizimete handaari sooreessi kalaa Abbebe Maarimo coyi'ranni; albi annuwanke hundinni adhite dagginohu uminsa ikkino muxxe budu hornyubba no.

Kalaa Abbebe xawishshi garinni; "Affini" ha'nura bude rosoho, keereho, farcote, gaance tirate hattono babbaxxitino poolise qixxeessate ragaanni waacote gede horoonsi'nanni doogga qixxeessinanni hee'noonnita kulino.

Konni kaiminni, Sidaamu dagaha araarunna gaance tirranniha "Affini" amanyoote budu hornyasi agarino garinni xiinxallo assine gobboomu deerrinni amaalammetenna araaraho hattono gaancubba tiratenna saeno kalqete Halantino Mootimmuwa Rosu Sayinsetenna Budu Uurrinsha (UNESCO) kalqoomu amammandannikki dona assine maareekkisiisate balaxote loossa loonsanni hee'noonnitano kalaa Abbebe Maarimo baxxinohunni Itophiyu

pireesete uurrinshara xawisino.

Araarso Gerremew (Dr) borreessino Affini Maxaafi Sidaamu dagaha ha'nura bude amade qixxaawasai lowontanni jawaachinshanniho yiinohu kalaa Abbebe; muli barrubba gedensaannino "Affini" yaamantannota Affini budu jirte leellishannota Sidaamu Afiinni umikki yannara qixxaabbino filme maassiinsannita qummeessino.

Konni albaanni onte babbaxxitino hajubba amaddino maxaaffa borreessinohunna xa kayinni "Affini" yaamamannoha 6ki maxaafasi borreesse nabbawaanote shiqishinohu Araarso Gerremew (Dr) tenne yannara coyi'ranni; maxaafu ha'nuranna naaxisannoha Sidaamu daga araarunna gaance tirranniha Affini budu amanyoote Sidaamunnino sae gobboomunna Afrikunniha hattono kalqenniha ikkanno gede egeensiisate hendeenna qixxaawinoha ikkasi

kulino.

Affini budu amanyooti xaa yannara hee'noommo gobboomu akatinni xaaddinonke qarrubba tirate mitticho doogo gede assine horoonsi'ra dandiiinanniha ikkasino ammanannota maxaafu borreessaanchi Araarso (Dr) lede coyi'rino.

"Affini" budu amanyooti Sidaamu daga seeda sannara horoonsidhanni dagginohana gaance tirranni bude ikkasinni koo/tee, diro, dagoomitte heeshsho deerra bandikkinni baalanta dagoomu bissa hanqafino garinni horo aannooha ikkasi Mekbib Xaasew (Dr) lede qummeessino.

Maxaafu, Sidaamu daga ha'nura budese amade hiittoonni horoonsidhanni dagginoonna qarrubba badde qarrubate malanna tiro ikkannore wortanni hadhanno hayyo xawise leellishannoha ikkasino Mootimmate woshshamaanchu ministirchi kaa'laanchu pirofeeserchi Mihiretu Shaanqo tenne yannara coyi'rino.

Maxaafu maasso aana leelte hasaawa assinori fullahaanonni mootimmate loosu massagaano; "Affini" ha'nura budu amanyoote hornyasi agarre gobboomu keerira horoonsi'ra hasiissannota kulte; kuni araarunna gaance tirrannihu ha'nuru budi Sidaamu daga Itophiyaho uytino jawanna naaxxissanno jirte ikkasi coyidhino.

Maassote amanyooti aana, fullahaano, luphiima Federaaletenna qoqqowu hattono deerru deerrunkunni afantanno mootimmate loosu massagaano, Artistootu, dipilomaatenna ayirrado woshshatto assinoonninsa wosinna leeltino.

Wosincho

“Manchi beettihu jawu qarri timu woy sagaleta hoonge dikkino; egennotenna huwanyootu anjeeti”

- Bereket Asnaaqe (Dr.)

SRM Holistik Ro/Qaj/Kub/Lo/Harisaancho

Amsaalu Felleqe

Manchi beetti giddosinni hedannoreeti filiqqisannohu. Konnira, hiikku manchino ikko dagoomu mimmitu ledo danchummatenni sumuu yaa dandaa noonsa. Mimmitoho maaro assate rosichi hiittenne yannarano hasiisanno yee ammananno.

Wolu garinni, jawaatu meenti kalqenke soorrate wolqa noonsa; hasi'rannore assatenni badhera higannokki daafira duuchu dani soorro abba dandiitanno. Konnira, jawaatu meenti kalqenkeru lowontanni hasiissannoketa xawisinonke.

1979M.D Yirgaalamete quchumira ilamino. Umi dirimi rososi Hawaasa Adventistete rosi mine harunsinoha ikkana; layinki dirimi rososi Hawaasa Taaboori 2ki dirimi rosi mine rosino. Jawiidi rosu uurrinshanni Mannu jiro gashshooti rosu golinni Alfa Yuniversitenni dipiloomunni maassaminoha ikkana; Seelo Internaashinaal Seminaari yaamantanno uurrinshanni Gashshootu rosu golinni umikki digirenni maassamino. Ledoteno, Addis Ababaho afantanno “Vision International” yaamantanno Ameeriku Yuniversitenni (VIU) Gashshootu handaarinni layinki digiresi adhinoha ikkana; sayikki digiresino (PhD) tenne Yuniversitenni maassamino. Hattono Gashshootu rosu goli xiinxallonna Gaanaho DMT Yuniversitenni ayirrinnyu Dokitereete afi'rino; techohu wosinchinke Bereket Asnaaqe (Dr).

Wosinchinke Bereket Asnaaqe (Dr) babbaxxitino gobbuwara kalqoomu qajeelshubba adhino. Gobbate gidonna Baarawido afantanno gobbuwarano addi addi barera Gashshootu (Leadership) handaarinni qajeelshubba uyno.

Itophiyu giddo kalqoomu dagoomi halammenni Miinju latishshinna pirojekite sooreessa ikke loosanno gede “International Interdisciplinary Innovation Center of Life” “Alliance of the peoples of the world” Itophiyu Ambaasaaddere assineennasi owaatanni afamanno.

Bereket(Dr)heeshshosirosichinni haammatu wedelli laooshshe woyyeessatenna dancha hedo kalaqatenni haammata gobbuwara rosicho uyno; rosiisannino afamanno.

Xaa yannarano “SRM Holistik Rosunna Qajeelshu Kubbaaniya” uurrisatenni massaganno. Wosinchinke ledo assinoommo keeshsho aananno garinni shiqinshoommo. Dancha nabbawate yanna!

Bakkalcho:- Uurrinsha looso hanaffinohu mamarrooti?

Bereket(Dr):- “SRM Holistik Qajeelshunna amaalate uurrinsha yaannohunni 2006M.D looso hanaffino. Ilamate heeshsho woyyeessate aana illachishatenni ajuuja amade ka'inoti uurrinsha gobboomu deerrinni duuchu handaari soorro abba dandiinanni huwanyonna ogimma

lophitanno gede loossanno. Baxxinohunni, wedellu, massagaano, rosaano woyyaawino ajuuja amade gobbansa owaattanno dhuka kalaqate loossanni afantanno.

Uurrinsha loossase halashshatenni jajjabba daddalu uurrinshuwa amaalatenni kalqoomu deerrinni heewisama dandiitanno garinni hattono woyyaawa daddalu hayyonni horoonsidhe gummaamma ikkitanno gede loossanno. Hattono uminsanni sa'e gobba duuchu handaarinni horaameette assa dandiitinore daddalu uurrinshuwa kalaqantanno gede assainoonni.

SRM Holistik Rosu daafira amaalate handaarinni baxxinohunni rosaano rosu gumansa woyyeessidhannonna dancha guma maareekkisiissinori kayinni Baarawido afantanno jajjabba rosu uurrinshuwanni ledo halamatenni baatooshshiweelo woy bocu baatooshshinni rosu kaayyo afidhanno

gede injeessate kiironsa haammata rosaano horaameeyye ikkitanno gede assinoonni.

Uurrinshanke 2013M.D hanaffe tantanose lossatenni “SRM Holistik Rosunna Qajeelshu kubbaaniya” yaanno su'minni shoole handaarranni tantanne luphiima owaante uynanni hee'noonni. Konninni, afansha afidhino handaarranni babbaxxitino owaante uytanni afantanno. Kubbaaniyu amadinoti shooletti handaarra xaa yannara qooxeessu dagoomira hattono gobboomu deerrinni duuchu handaari soorro abba dandiinanni taqqa aana illachishatenni loossanni afantanno.

Konni kaiminni, laooshshe soorratenna woyyeessate handaarinni, daddalu hayyo amaalatenni, rosu handaarinni hattono ayyaanaamo rosotti xaa yannara uurrinshanke uytanni afantannohu.

Bakkalcho:- Uurrinsha'ne doogimaroho galtanno ooso kayisatenni heeshshonsa woyyaabbanno gede assate xaa geeshsha mageeshshi ooso horaameeyye assitino?

Bereket (Dr):- Ooso maatensa ledo heedhe lophituro doorranni. Maate ooso amanyootunni lophitanno gede garunni massaganno. Woyyaabbino ajuuja heedhannonsa gede assitanno. Maate oosonsara rosiisaanote; raga leellishshannoreeti. Duuchu handaarinni oosonsara qoteho ikkita halantanno.

Ikkollana, maateweelo lophitanno ooso no. Maate heedheensansanni ledonsa hee'rate kaayyo afidhinokki oosono hattonni haammata. Babbaxxitino korkaattanni maatsawiiinni fulte doogimaroho galatenna babbaxxino gawajjora reqeccaabbanno ooso kiirono bacate.

Kuri ooso laemmo woyte lowontanni giddo'ya dadillitanno. Uurrinshanke giddo xaa yannara agarroonni deerrinni loosa hooggurono; konni albaanni doogimaroho galtanno ooso kayisatenni heeshshonsa woyyeessate pirojekite noonkenkanni. Konni albaanni Sidaamu qoqqowira Hawaasa hattono Hararete quchumira kiironsa 500 ikkitannore doogimaroho galtanno ooso gamba assatenni maatsawanna rosu battalara higganno gede assinoommo.

Doogimaroho heedhanno ooso kaysate looso banxenna kakkaoosshunni loonsanniha ikkirono; kayinsanni ooso ragaanni noota wolootta xe'ne wonshitanno halamaano kayinni hasiisanno. Korkaatuno, doogimarunni kayinsoonni oosora hasiisannore wonshatenni heeshshonsa hegeraamo ikkino garinni woyyeessate ragaanni kalaqantanno xe'ne wonshitanno halamaano hoogguro agarroonni garinni guma abbate dandaa hoonganni akati kalaqamanno.

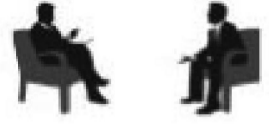
Anino rosu hajo ikkiteenna Baara widira harummo. Hindete gobbara rosu gude higummo gedensaannino wolootta gobbuwara babbaxxitino bare qixxaabbinotera qajeelshanna rosicho aatenna millisummo yannara tini pirojekite gufidhu.

Roso'ya gude higummo gedensaanniiti tini “SRM Holistik Rosunna Qajeelshu Kubbaaniyi” safaminohu. Xaano ikkiro maate noonsakki ooso laemmo woyte giddo'ya dicincitanno. Hawaasi quchumira doogimaroho galtanno ooso kaysatenni shiimmaadda daddalo loossanno gede assommori, rosonsa harunsitanno gede assoommori xaa yannara jajjabba deerra iillitino ooso no.

Ooso maatensa ledo heedhe lophituronna maatensa ledo nookkiha lophitanno yannara noo badoosshenna kalaqantanno macciishshamme seekke huwateemmo.

Bakkalcho:- Uurrinsha roorenkanni

Wosincho

Qoola 5

illachishshe loossanni noo handaarra hiittenneeti?

Bereket (Dr):- Uurrinshanke xaa yannara afantannohu Hawaasi Yuniversite Gibrinnu Kolleeje hooweraati. Kubbaaniyinke babbaxxitino loosu golla amaddinote. Umihunni, Kolleejete. Rosunna qajeelshu ledo xaadannore loonsanni. Kolleeje ayyaanaamo rosono rosiissanno. Konni albaanni Hawaasi quchumi seeru seejjo mine noore 48 manna dipiloomu deerrinni qajeelsine maassiinsoommo. Woloottano Hawaasi quchumira kirotenni 50 ikkitanno rosaano maassiinsoommo. Xaa yannarano digirete deerrinni maassiisate qixxaambanni hee'noommo.

Kolleeje albillichono, Mannu jiro gashshootinni (Human Resource Management), Accounting, Marketing, Leadership, rosu golinni qajeelsatenni dagooma horaameeyye assate fajjo uytanno bissara egeniinse hee'noommo. Hajo la'annonsa bisaa afansha uytunke yannara qajeelsha aa hananfeemmoha ikkanno.

Layinkihunni, uurrinshanke loossannohu laoshshu soorro abate handaarinniiti. "Mindset School" yaamantannoti umosi dandiino rosunna qajeelshu goli no. Konni rosu golinni roore yannara harancho yanna qajeelshubba qixxeessinanniiti uynannihu. Loosu kalaqo, yanna garunni horoonsi'ra lainohunni meentu dhuka lossate illachinshe loonsanni hee'noonni.

Bakkalcho:- Meentu dhuka lossate ragaanni xaa geeshsha mageeshshi meentira qajeelsha uynoonni? Adhino qajeelshinni loosu giddora eino meenti horaamimma hiittoonni xawisatto?

Bereket(Dr):-Uurrinshankenni babbaxxitino qajeelshubba qixxeessinanni meentu dhuka lossate loonsanni hee'noommo. Sa'u muli barrubba giddo "ብርቱ ሴት" yaannohunni qixxaawino maxaafa maassinsoonni. Maxaafu jawaata meento lainohunni qajeelsha uynanniha calla ikkikkinni; pirojektete gedeti horoonsi'neemmo. Maxaafu konni albaanni uurrinshankera meentu dhuka lossa lainohunni qajeelshu garinni uynanni keeshshinonni hedooti maxaafu widira soorrine attamisiinsoonni. Qajeelshu Manuwaale maxaafu widira lossinonniha ikkana; meentu dhuka lossate jawa irko aannoho.

Tini meentu dhuka lossate pirojektete lamalu aganira qixxaabbannote. Pirojektete garinni aganunni 120 meento qajeelsinanni. Aganu giddo shoole doyichonni 120 meento qajeelsinanni. Aantanno lamala aganna gidono 840 meentira babbaxxitino handaarranni dhukansa lossate qajeelsha uynanni.

Tini pirojektete hanafantinohu laoshshu soorro abate (Mindset) yaamamanno rosunna qajeelshu golinni ikkana; kuni maxaafino qixxaawinohu tenne hedo kaiminniiti. Konne qajeelsha uurrinshanke giddo ikko gobbaanni mootimmatenna hallanya uurrinshuware qajeelsha hasidhanno bissara uynanniiti hee'noommo. Babbaxxitino qajeelshu handaarranna habubbanni qajeelsineemmo.

Lawishshaho, Sidaamu qoqqowi Rosu Biironna Hawaasi quchumi Rosu Biddishshinni ledo qinaawatenni Hawaasi quchumira Layinki dirimi rosi minnara 2

kume ale ikkitanno rosaanora (wedellira) rosu guma woyyeessi'rate, yanna garunni horoonsi'rate, albilicho jawa ajuuja amande rosatenna woyyaawa laoshshu soorro abate handaarranni qajeelsineemmo. Konne assinooommo ilama laoshshensa sorritannonna jawa ajuuja amade lophitanno gede assateeti.

Kuri qajeelsha uynoommonsa ooso xaa yannara gobbate giddo jajjabba rosu uurrinshuware rossanni afantanno. Danha rosu guma abbitinorino Baara wido Turkete, Kanaadaha, Awuropaha afantanno Yuniversitubbara hadhe rossanno gede assinooommo.

Sayikkihunni, xaa yannara uurrinshanke amaalete handaarinni (consultancy) loossanno. Konni handaarinni lame cinaancho pirogiraammanni loonsanni. Umihu, daddalu loossa gara (Business consultancy) amaallanni.

Daddalu handaarinni amaallanni, qajeelsha uynanni, daddalu loossa hayyo diriirsinanni. Yannitenna kalqoomu daddalu hayyonni woyyaabbino laalchimma dagganno gede kaa'litanno loossa loonsanni. Miinju, lophote gara, Investmentete handaarinni amaallanni.

Wole kayinni, rosu handaarinni amaallanni. Tinino, kalqoomu deerrinni heewisama dandiitanno rosaano woy ilama kalaqate daafira amaallanni. 12^{ki} kifile rosinni woyyaawa guma abbitinoreenna Baara wido afantanno jajjabba rosu uurrinshuware hadhe rosansa harunsa dandiitannonna hasatto noonsare maatensanna rosu minna ledo hasaambanni filatenni hadhe rossanno doogga (Scholarship) injeessineemmo. Wolu garinni haranchoona seeda yanna qajeelshubba adhitanno gede assinanni.

Sidaamu qoqowinnino xaa yannara Baara wido hadhe layinkinna sayikki digire rosansa harunsianni noori lawishshaho kullannireeti. Hadhe afidhino egennonna rosichinnino gobbansara dagge dagoomansa owaattanno hayyooti kalanqoommohu.

Bakkalcho:- seyoo atera maati? Uurrinsha'ne seyoo hiittoonni bikkine xawisa dandiinannite?

Bereket (Dr):- Seyoote tiro babbaxxitara dandiitanno. Xaa yannara hasi'neemmo looso loonsanni hee'noommohura kaajjadonna sufino uurrinsha safe dandiinooommo. Dagooma babbaxxitino doogganni horaameeyye assinanniiti hee'noommohu. Kiirre kula dandiinanni seyoorra iillinoommo yee xawisa dandeeemmo.

Baxxinhunni, aja dume (wedellu) beeqqaanchimmanna horonsi'raanchimma lainohunni garunni loonsanni hee'noommo yee ammaneeemmo. Seyoote guunxora iillinoommo yaa ikkikkinni loossanke sufino garinni harinsanni hee'noommohura xa iillinoommo deerrinni kayinni maarekkisiinsoommo gumma no. Xaa geeshsha dangoommo harinshonni maarekkisiinsoommo gumi albillichono woyyaawa guma abbatenna uurrinshanke danchu deerrira iillitannota leellishanno.

Lawishshaho, Kolleejenke Yuniversite widira lossate mixo noonke. Seyoonke xaa yannara iillinoommo deerrira calla uurrinshuware dikkittino. Uurrinshankera nooti hiittino loosu golla mixote garinni loossansa gumultanniiti noohu.

Ilamate aana loosa hasiissanno.

Uurrinshankenni ilama danchu laoshshinni, loosunni, rosunni bilchaata assateeti loonsanni hee'noommohu. Kuni lowontanni hagiirsiisannoho.

Baxxinhunni, doogimaroho galtanno ooso, babbaxxitino qarrubbanna heeshshote akatubbara reqecaabbino meento kayinse qajeelsine dhukansa lossine looso kalaqannoreenna umonsa dandiitannore assatenni sainohu hagiirsiisanno loosi dino yeeti hedeemmohu.

Gobbankera heedhanno xaphooma daga mereerinni kirotenni roore anga ikkitannori meentoho; meentu dhuka lossa gobba lossate. Garunni amande lossinonni ilamaati ga'a gobba hegersitannori. Tenne ilama soorra dandiinrooti woloota dagoomano soorra dandiinannihu.

Bakkalcho:- Xaa yannara gobbankera babbaxxitino quchummara doogimaroho galtanno ooso kiir akkimala lexxitanni dagginota ajishatenna dandaamiro doogimaro fultannokki gede assate hajo la'annonsa bissawiinni maa agarranni yaatto?

Bereket (Dr):- Uurrinshankenni konni albaanni doogimaroho galtanno ooso kaysatenna laoshshensa soorrine loosu giddora eessate wo'naalloommo. Doogimaroho galtanno ooso kaysate loosi mitte uurrinshanni woy hojjinni loonsanniha dikkino. Mootimmano ikkito hallanya uurrinshuwa halante loosa noonsa. Korkaatuno, babbaxxitino heeshshote qarrubba giddo noo ilama sufino garinni kaa'late kaajjado halamme hasiisanno. Kunino, qooxeessaha afamanno dagoominni ledo mittimatenni halamme loonsanni injo kalaqanturooti.

Kuni loosi lowontanni daafursannoho. Kayini, ilamate aana loosate hasatonna ajuuja heedhuro daafuro dila'nanni; ilama soorrantanno doogooti la'nannihu. Doogimarunni ka'e umonsa dandiitanno dooggaati la'nannihu. Ilama wo'munni wo'ma doogimaro fultannokki gede assa danda hoongiro nafa ajanni ajeenna doogimaroho galtanno ooso kiir ajishate wo'naala hasiissanno.

Uurrinshankenni Hawaasi quchumira calla 47 ooso doogimarunni kayse qajeelsatenni babbaxxitino manaadda daddalo hanaffanno gede; mitu maatensawa higganno gede; hattono rosa hasidhanori rosansa hanaffanno gede umonsa dandiitanno gede assoommo.

Doogimaroho galtanno oosora woxe aatenni heeshshonsa soorra didandiinanni. Dagoomunni ikko mootimma seekkite huwattara hasiisannohu doogimaroho galtanno ooso qarri tima hasi'ra dikkino. Woxu qarri hee'ranno. Loosunna gallanni mini hoonge noo gedeenni heedheennanni. Doogimaro fultanno ooso qarri huwanyootu anjeeti. Manchi beettihu jawu qarri timu woy sagalette hoonge dikkino; egennotenna huwanyootu anjeeti.

Dagoomu giddo huwanyootu kalanqannihu egennotenniiti. Konnira, doogimaro fultanno oosora ikkado huwanyootu kalanqeeemmoha ikkiro; baxille leellinshe maatenke miilla gede assine la'nummoro kuri ooso dagoomu biso ikkitannohu. Doogimaro fultanno ooso umonsa woffi assite la'annoreeti; umonsa dagoomu biso assite la'ate mitiimma noonsareeti. Kayinnilla, egennonna baxille leellinshe woxu qarransa tira dandiiniro togoo laoshshu agurtanni hadhanno.

Manchi beettira egenno afi'ranno gede assine woxe hiikko garinni afi'ra dandaannoro doogo leellinshiro umisinni loosi're woxe amadannoha ikkanno. Ninkeno, doogimaro fultino ooso ledo noonke keeshshonni huwantoommohu konneeti.

Bakkalcho:- Uurrinshanniti albilicho mixonna ajuujase maati?

Bereket (Dr):- Uurrinshanke xaa yannara babbaxxitino handaarranni hala'ladda loossa gumultanni afantanno. Amandoommohu 2016M.D loossa albinni roore woyyeessate mixo noonke. Ikkinohura, SRM Holistik Rosunna Qajeelshu uurrinsha daddalunna rosu handaarranni amaaltanno. Baxxinhunni, meentu dhuka lossate (Women Empowerment) pirogiraamenni aantanno lamala aganna giddo 840 meento qajeelsate qixxaawo assinanni hee'noommo.

Bakkalcho:- Gobboomu deerrinni hananfoonni amaalammete loossara uurrinshakkinni ikko umikkinni hee'rannohe qeechi maati yite hedatto?

Bereket (Dr):- Amaalammiro qarraha mala afi'nanni. Gatona yaano hakkiinni burqitanno. Gatona yaa maarate. Maaro yinanni woyte qaaluu tiro lowontanni hala'ladote; shotu garinni la'nanni qaale dikkino. Manchi beetti ammannosi gede woleho maaro aate woy maaro assate rosichi noosi. Kuni yaa, ikkitino yannara maaro uyne agurranniha dikkino; heeshshonke giddo sufino garinni hee'ra noosiho. Mimmitoho maaro aa duuchunku mannira rosichonna gade ikka noosi.

Xaa yannara gobbankera babbaxxino dagoomi giddo addi addi korkaattanni kalaqantanno sumimmete hoongera mimmito gatona yaatenni co'immatenni sumuu yaa hoogate qarrubba leeltanno.

Giddosiinni noosi hedo kaiminni umisi ledo giwamino manchi wolu ledo giwamate rahanno. Umisira danchu laoshshi noosihunna umisi ledo araaramino manchi kayinni wolehono danchu laoshshi hee'rannosi; wolehono maaro aate kakka'anno. Manchi beetti giddosinni hedannoreeti filiqqisannohu. Konnira, hiikku manchino ikko dagoomu mimmitu ledo danchummatenni sumuu yaa danda noonsa. Mimmitoho maaro assate rosichi hiittenne yannarano hasiisanno yee ammaneeemmo.

Xaa yannara gobboomu deerrinni amaalammete komishiine looso hanafasenni lowontanni hagiirraammoho. Gobboomu deerrinni araaru amanyoote diriirsatenni dagoomu giddo kalaqantino gurko tirate harinsho mootimmatenni deerrinni illacha tungeenna komishiine uurrase anera lowo hagiirreeti.

Ikkollana, xaa geeshsha umi'yanni beeqqo assa hoogummorono; amaalete komishiine loossanno loossa ninkeno dagoominke giddo loonsanniiti hee'noommohu. Mittu dagoomira woy gobbate xaadino qarrira malu tiro aate balanxe qarrubbanna kaimansa bada hasiissanno. Konni garinni gobboomu deerrinni xaadinonke qarra rumushshunni buqqisate kayinni sumimme hooltinonke qarrubba bande hasaawatenni tidha doorshu nookki hajooti. Konnira, mimmitoho maaro aa gade assi'ra nonke yee ammaneeemmo.

Bakkalcho:- Nabbawaanonkera rosichokki uytanni ledonke assootto keeshshora wodaanni galanteemmo.

Bereket (Dr):- Anino galateemmo.

Bakkalcho

Odo

Itophiyu Somaale laandete ledoo...

amaalaanchi ministirchi Ambaasaadder Reduwaan Huseenihu xawisino.

Xaphoomu Ministirichi Borro mini dagoomittete qoolisi aana fushshino xawishshinni egensiisino garinni; IFDR mootimanna Somaale Laandete mootimma malaatissinoti sumimmete taje addi addi handaarranni aantete hee'ranno xaadooshshira hanqafa ikkitannota kullooni.

Tini sumimmete taje Itophiyu baaru furcho afi'rate hasatto adda assitannota, baaru furcho doorsha halashshitannota, lamunku ragi poletiku, dipiloomaasete, ga'labbotenna miinju halamme kaajjishshannota ikkase egensiisino.

Hattono taje poletikunna dipiloomaasete handaarranni hee'rannonsa xaadooshshi bowiranno harinsho amaddannota ikkase qummeessino.

Tini sumimmete taje Itophiyu mootimma uayne adhate massago, gutu hororanna uurrinshase marro kaajjishshannota ikkase xawisino.

Taje haaro sumimmete fooliishsho fantannotanna Afriku buudi mittoo'mara luphiima kaa'lo assitannota ikkasenna Itophiyu qooxeessu keerinna hobbaatira agarrannise qeecha fultanno gede woyyaabbino kaayyo kalaqqannota ikkase xawisino.

Tenne hajo lainohunni oyimbarra xawishsha uyinoonniha ikkana; Itophiyu Somaale Laandete ledoo malaatissino sumimmete tittirshu harinsho jeefinse mittu agani giddo loosu giddora e'nannita kullooni.

xaphoomu ministirchi biheraawe hobbaati amaalaanchi ministirchi Ambaasaadder Redwaan Huseenihu odeessaanote uyino xawishshinni; Itophiyu baalante qachu gobbuwa ledoo uayne adhate wodhonni loossanni afantanno.

Itophiyu lophanni noo miinja duhatenna gobboomu horose agarsiisa dandiitanno gede baaru furchonna furchote doorshi hasiisannoseta xawisino Ambaasaadderchu; konneno keeru doogonni calla gumulate qachu gobbuwa ledoo mitteenni loosate sharro assitanni afantannota egensiisino.

Itophiyahoo gobbayidi hajo poolise garinni qachu gobbuwa ledoo halamma qachu gobbuwara balaxo aate wodho harunsatenni gobbuwate ledoo uayne adhatenna amalammenni qaafate dandiinoonnita coyi'rino.

Tenne hedote giddo woratenni Somaale Laandete ledoo addi addi Dipiloomaasete loossa gumula dandiinoonnita qummi assinohu Ambaasaadderchu; lamente gobbuwara iillinoonni sumimmete konni alba massagaanote deerrinni hala'lado amaalamme assinanni keeshshinoonnita ikkase xawisino.

Xaa yannara Itophiyu Somaale Laandete ledoo malaatissino sumimmete dagoomittete, budu, fayyimmate, rosunna labbino handaarra aana halamatenni loosate dandiisannotanna babbaxxitino handaarranni aantete hee'ranno xaadooshshe hanqafote gede kaa'lannooha ikkasi coyi'rino. sumimmete taje Itophiyunni baaru furcho afi'rate hasatto adda assitannota, baaru furcho doorsha halashshitannota, lamunku ragi poletiku, dipiloomaasete, ga'labbotenna miinju halamme woyyaawino deerrira reekkissannota ikkase xawisino.

Sumimmete garinni Itophiyu Somaale Laandete baaru furchonna olu qachi hee'rannose gedenna harinshotenni safote latishshi gatamarsha gumu'litanno gede dandiisannoseha ikkasi Ambaasaadder Redwaani egensiisino.

Sumimmete Itophiyu Berbera qacce hala'ladunni horonsirate dandiisannose gede assitannota ikkasenni konni aana sanfe baaburinna doogote safote latishsha diriirsate kaayo kalaqqannota ikkasi xawisino.

Sumimmete taje Itophiyu mootimma uayne adhate wodhonni qachu gobbuwa ledoo loosate hasatonna uurrinshase kaajjishshannota ikkase qummeessinohu Ambaasaadderchu; sumimmetenni Somaale Laandete daddalunna dhuku gatamarshi handaara Itophiyu ledoo mitteenni loosate dandiisannoseta coyi'rino.

Itophiyu Somaale laandete ledoo malaatissino sumimmete hanqafa giddo woloottu tittirshu hajubba afantannota Ambaasaadder Redwaan Huseenihu xawisino.

Itophiyunna Somaale Laandete mereero...

duuchu handaari halamme sanade lamenta bissa dhaggennita yinanni xa'mubba qoltanno garinni, tittiro, xawadonna Istiraateejete halamme sufino garinni kaajjishate dandiisiissannota ikkase leellishshino.

Somaale Laandi widoonni hiitti gobbanoo hasidhu yannara gumultara dandiitannokki xa'monsa dawartannoha ikkana; hiitenne gobbanino afi'ra dandiitannokki irkonna gutamme afidhanno gede assitannota Owaante xawisino.

Xawishshu garinni ikkiro; Itophiyu nooseta Baaru furcho mulinni ikko xeertote hee'ne gannoonni ganonni Baaru furcho hoogge keeshshitino. Tenne dhaggete hiiqqammenna ilamate gaabbo tirate sa'u onte durrara soorrote mootimma keeru doogonni uayne adhate harinshonni gobbanke uurrinshanna lopho leellishanno garinni sufinonna hegeraamo Baaru furcho doorshubba halashshate maltanninna wo'naaltanni keeshshitino.

Konni diri hanafora tini hedoo kaajjite Itophiyu qansootiranna kalqoomu dagoomira faajjetenni mootimma uurrinsha assine kulloonnita egensiisino.

Mootimma faajje assitino uurrinshasenni hiitenne gobbanoo ledoo olu giddora e'annokkitanna hiitenne bissano horaameeyye assitanno doorshubba noota ammantannoha; Itophiyuno noose jiro gutamate qixxaabbinota faajje assitanni keeshshitinota qaagiisino.

Somaale Laandi ledoo gutunni latatenna horoonsi'rate dandiisiissanno hajubba aana agannate yannara torbinenna amaalle hasaambanni keeshshinoonnitanna gedensaannino lamenta bissa horaameeyye assitanno hajubba aana sumimmete iillinoonnita qummeessitino.

Sanade Itophiyahoo Edeni Baaru gamira sufinonna addaxxinanni Baaru wolqa safatenna Baaru aani daddalu owaante liqootenni afidhanno kaayyo afisiissannota ikkitanna; mootimmano balaxxe faajje

assitino uurrinshase garinni Somaale Laandi Itophiyu Diilallote wolqawiinni liqootenni shallanganni qoodi hee'rannose gede dandiisiisannoho yitino; Owaante.

Somaale Laandi yannate gedensaanni gobba ikkase afansha afi'rate assitanno wo'naalsha lainohunni Itophiyu mootimma seekkite huwate uurrinshase leellishanno garinni sumimmete assinoonnita xawisoonni.

Owaante xawishshi garinni; Somaale Laandi ledoo assinoonni sumimmete mootimma Itophiyu hasatto qachu gobbuwanni ledoo assinanni halammenni, uayne adhatenna keeru doogonni gumulate noose ammana leellishshinoho. Tini kaayyo baalunkura fano ikkate keeshshitinonna heedhannote.

Sumimmete Itophiyu qansootiha seeda dirra gaabbonna quuxxo gatisate dandiisiissanno dago kalaqqinote. Ikkinohura, baalanka Itophiyu qansoota hagiirsiissanno dhaggete ikkitooti. Baalunku Itophiyu qansootinna Itophiya baxxannori hattono qooxeessu keeri daafira hajantannori kalqoomu dagoomi miilla baalanti hagiidhitara hasiisanno yino.

Tenne sumimmenni gawajjantanno bissano ikkito gobba dino; sa'noonni seerinna agarroonnikki qaalino dino yitino Owaante; tenne danchummate assoonni koffi yaannohu, masannohunna kalaqantino ikkito diigate millissanno bissa diheedhanno yaate didandiinanni yitino.

Ikkinohura, baxxinohunni Itophiyu qansooti gobbanke noose uurrinshanni qooxeessaha, Afrikahonna kalqete xawira hasiisannose base afidhanno woyte, kaajjado qeechase fultanno yannara, horoseno agarsiisidhanno yannara calla gutunni ayirrinsanninketa ammananna konnirano babbaddanonke hajubba aana hiitenne yannarano aleenni mimmitu ledoo dandaamatenni gotti yineemmo gede tenne dago horoonsi'neemmo yitanni Owaante woshshatto assitino.

Itophiyu Baaru furcho afi'rate...

yuniverisite pirezidaantichi dokiter Ayyaano Baraasihi coyi'rino garinni: Itophiyu Baarunni dooyissantinotenna kalaqamiseno waay ledoo waaxaminoho.

Giddoonni noo abbooshshinninna gobbaydi diinnanni Baaru furcho annimma hooggu yanna geeshsha Itophiyu 1 kume 800 kiilomeetire Baaru furcho noosetanna lame furchono gashshitanno gobbaati yiino.

Pirezidaantichu yiino garinni gobbate giddo noo abbooshshinninna Itophiyu lopho hasidhannokki gobbayidi diinna sharre korkaatinni Itophiyu Baaru furcho annimma hoogase aleennino; furcho noosekkita ikkate geeshsha iillitino; konninnino haammata miinjittete, poletikunna dipiloomaasete miicora reqeecaabbino.

Kunino sa'u 30 durrara Itophiyu ayirrinyinna su'mu heeshshi yaanno gede assinnino aleenni miinju ragaannino gawajjamaancho ikkitanno gede assinota coyi'rino harinsho pirezidaantichu; diru dirunnino furchote calla 1.6 biliyoone doolaare ale fushshate gadachantinnota huwachishshino.

Dokiter Ayyaano ledoo Itophiyu baaru fuchiweelo ikkasenni kirahonna hodhisiisate luphiima doolaare fincitanonhura uduunnubate waagi lexxanno gedenna heeshshote ooltono iibbabbitanno gede assinota coyi'rino.

Ikkollana xa nooti Itophiyu mootimma qarra huwatatenni Itophiya baaru furcho ayidde assate assitanni noo wo'naalshi maala'linanniha ikkasi coyi'rino harinsho pirezidaantichu; konnirano Somaali Laandi ledoo assinoonni sumuumme mootimma murciraanchimma leellishinoha ikkasi buuxisino.

Hawaasi yuniverisitera seerunna poletiku rosiisaanchi kalaa Awwel Ali isi widoonni; Itophiyu Afrikunni furchiweelo ikkitino 16 gobbuwanni mitte ikkiturono furchiweelo akkitino korkaatta kayinni dhaggennihano ikko seeru kaimi noonsakkire ikkasi huwachishanno.

Itophiyu waay jironni egennantino gobbuwanni mitte ikkasenna kalaqamiseno waay ledoo amadaminoha ikkasi coyi'rannohu kalaa Awweli; abbay xashshi kaiminna duumu

baari qaccera afamase konni xawishsha ikkinota coyi'ranno.

Itophiyu afantannowii Afriku buudi kalqete lowontanni hasantannota ikkasenna jajjabba gobbuwahano qalbe xuruurtannota ikkasenni lophose hasidhannokki bissa qinaabbino sharrenni duumu baarinni xeertissase geeshsha bayiranna baalunkunni hasamaancho ikkate keeshshitinota kalaa Awwel xawise; gobba furcho hooggu yannanni hanafe hasamaanchimma dirritinota coyi'rino.

Hawaasi yuniverisitera seeru rosiisaancho ikkinohu kalaa Befeqaadu Dirriiba isi widoonni; Itophiyu furcho hoogganoo gede assinoonni harinsho seerimale ikkitinota huwachishanno.

Seeru rosiisaanchi yaanno garinni; Itophiyu furcho hoogganonna fultanno gede assinoonni doogo kalqoomu seerinni adhamooshshu dinosi.

Kalaa Befiqaadu huwachishanno garinni; Itophiyu duumu baarinni fultannonna furchiweelo ikkitanno gede assinoonni 1902nna 1908 kadote gashshootanni

assinoonni wodhonniiti. Kuri wodhubba qole halantino mootimmuwanni xintansa hoogginoo.

Halantino mootimmuwa uurrinsha uurrinanni fultino wodhubbanni mittu gobbuwa kadote gashshooti wodhubba adhate gadacho noonsakkita kulanno quwi mitto ikkana Itophiyu kadote gashshootinni kadantinokki gobba ikkase gobbaannino kadote gashshootanni fultinota 1902nna a1908 wodhubba adhate gadachono noosekkita huwachishshino.

Ledotennino Itophiyu haammata furchubba ayiddenna 1 kume 800 kiilomeetire seedirannoha duumu baari qacce gashshitanni keeshshitinota leellishshanno dhaggetenna seeru tajubba nootano buuxisino.

Tenne lamala giddo Itophiyu mootimma Somaali Laandi ledoo assitino sumuummeno Itophiyu daga hagiirsiissannotanna keerenkenna mittimmanke agarsiinse hodha dandiinumoro gobbate gede haammata doorshubba nootano leellishshanno yee xawisino.

Seyoo

“Seyoote yaa mittu manchi amadino loosinni qeelaancho ikke afamirooti”

- Xibbuu roorrichi Lule Lemma

Qiddist Gezzaheny

Xibbuu roorrichi Lule Lammihu ilame lophinohu Sidaamu qoqqowi Wodiidi Sidaamu Zoone ofollo ikkino Alatta Wondi quchumiraati. Dirisi fidalla kiirate iilli woyteno umi diriminni hanafe layinki diriminna qixxaawote rosi geeshsha hakkonni ilamino quchumira afantanno rosu minnara rosino. Aanteteno jawiidi rosu uurrinsha e’anniha 12 kifile gobboomu fonqolo adhe ikkado guma borreessiisatenni 2003 M.D Hawaasi Yunversitera fayyimmate rosu golinni roso hanafanno.

Ikkollana Hawaasi Uyinversitera noosi keeshsho umikki diri umi wogganni sa’nota di ikkitino. Korqaatuno hatte yannara IFDR diilallote wolqa buuwisaano hasidhannota fushshitino egensiishsha harunse heewisame sa”e diilallote wolqa karsamara dandiinota Xibbuu roorrichi Lule Lammihu Bakkalcho gaazeexi ledo assino hasaawinni xawisino.

Horophilla buuwisa anje hasattosi ikkase kayisannohu techoonkehu seyoote wosinchi, ikkollana qaaqqimmate buqqeesi horophilla buuwisa ninke gobba garinni lowo geeshsha xeertonna dandaamannokki coye assite adhitino daafira hasattosi ledo xaadannoha dilawinose. Konni daafira horophilla buuwisate hasattosi have doogosi wolewa qolinonkanni. Kayinnilla diilallote wolqa fushshitinohu buuwisaano hasate egensiishshi Xibbuu roorrichi Lulera anje ajuujasi ledo xaadate kaayyo haa’re dayinota huwati woyte, hanafinoha fayyimmate roso agure anje ajuujasi harunsa amadi. Konni garinni umi yannara Diilallote wolqa karsamara dandiinota hasaawinsummosi yannara xawisononke.

Xibbuu roorrichi Lule Lammihu hatte yannanni hanafe IFDR diilallote wolqa karsaminoha ikkanna;umi yannanni hanafe qajeelshu aana sayisino yanna kayisanni, “Diilallote wolqa giddo adhinanni qajeelshi buuwisaanchimmanniha calla ikkikkinni qodhaanchimmate qajeelshano qote qotehooti” yaanno. Konnira korqaatuno mittu diilallote wolqa miila ikkino manchi qodhaanchono ikka noosi; konnira mitto mittonkanni uyinanni qajeelsha garunni adhinota kayisanno. Umihunni qara qodhaanchimmate qajeelsha Onte agannara geeshsha adhino; aanteteno buuwisaanchimmate qajeelsha sayinsetenni adhino. Hattono Diilallote wolqa miilimma woyi ogeessimmate qajeelsha Holeta Gennetete harunsino. Hakkonni sase aganna geeshsha massagaanchimmate rosono ronsinota kulanno.

Hattono ayyerete aaninni kubbate (Ayer Welled) qajeelshano adhe lame hige ayyerete aaninni Paarashutetenni dirrinotanna xaphoomunni qajeelshu aana noo keeshshosinni tennenna woloottano kaajjadda harinsho sainota xawisanno. Amadiiseno; konne deerra iillate noo harinsho shota di ikkitino; mittu mittunku qajeelshi harinsho lowo geeshsha cinca xa’mitannotanna ayirritannota ikkase dimaaxino. Ikkirono mitte mittenta qajeelshu harinsho jawaantetenna cincatenni gumulanni mittu deerrinni wole deerra rahotenni sa”ara dandiinotanna xaa yannara buuwisate rosiisaanchimma deerra iilla dandiinota hasaawinonke.

Xibbuu roorrichi Lule Lammihu IFDR diilallote wolqa karsame garunni looso

hanafinkunni sette dirra kiirantinoha ikkanna tenne harancho dirra giddo konne deerra iillasira kora ikkinore kayisanni “umihunni maganu kaa’looshshe ikkanna layinkihunnino looso batisse baxxanno maatenni fula’yanniiti; Kunino anjenni hananfe mini giddo uyinanninke looso jawaantetenni mucci assine loonse gumulanni lophinoommohura kuni rosichi techo geeshsha harunse heeshsho’ya aana xiiwo kalaqinoe; diilallote wolqa gidono deerru deerrunkunni uyinanni qajeelsha goofimarchu geeshsha garunninna illacha tuge jawaantetenni harunsa’yanni dancha ikkadimmani gumulanni konne deerra iillammora dandoommo” yaanno.

Xibbuu roorrichi Lule Lammihu diilallote wolqa karsame uyinanni qajeelsha jeefise umi yannara looso hanafinohu kaa’laanchu buuwisaanchimmanni ikkinota hasaawinonke; shiima yanna kaa’laancho buuwisaancho ikke owaatihu gedensaanni qaru buuwisaanchimma widoogge lophino. reekkamara dandiino.

Hakkono lowontanni dikeeshshino; aanteteno Diredaawaho Uyinanni qajeelsha harunsihu gedensaanni rosiisaanchimmate widira reekkamara dandiino. Xibbuu roorrichi Lule Lammihu kaa’laanchu buuwisaanchimma hanafinohu 2008 M.D ikkanna; hatte yannara noosi dancha ikkadimmani babbaxxitino yannaasincho horophilluwanna Hilikopterra aana ledote qajeelsha adhe 2013 M.D qara buuwisaancho ikkara dandiino. 2016 M.D geeshshano qara buuwisaancho ikke owaatanni keeshshinohu Lule,muli yanna kawa diilallote wolqa giddo buuwisate rosiisaanchimmanni owaatanni afamanno.

IFDR diilallote wolqa sa’u muli barrubba giddo 88ki safote ayyaana ayirrisu yannara safote ayyaanira qoteho addi addi deerrinni miillase maassiisinoha ikkanna; barraha maassantino rosiisaano mereerinni Xibbuu roorrichi Lule Lammihu mittoho. Xaphoomunni sette dirra giddo kaa’laanchu buuwisaanchimmanni ka”e buuwisate rosiisaanchimma geeshsha iillinoti isira jawa seyoo ikkase coyi’ranno.

Umi yannara horophollu aaninni kubbinanni yannara “manchi beetti hiitto iiminni

kubbara dandaanno? Yee lowo geeshsha waajjoommo. Kayinnilla iiminni kubbe baattote aana keerunni fooliishshi’rummo woyte ammanammora didandoommo. Lame hingeeti iiminni uullara kubbinoommohu; baxxinohunni layinkimeeshshi yannara lowo geeshsha waajjoommo. Ikkollana ane calla ikkummokkinni jaalla’yano hatte yanna garunni sa’noommo.

Hiikkonne qajeelsha hananfanni woyte lowo geeshsha ayirranhonna sa’nannikkiha lawanno; kayinnilla hakkonne qajeelsha jeefinsanni woyte macciishshamanno hagiirri jawaho; aanino qajeelshirano kakkayisanno.

Layinkihu buuwattote ledo amadaminohunni umi yannara Soolo yinanni buuwatto no. Hatte yannara mulekki wolu kaa’lannohu woy rosiisaancho nookkiha calicho buuwisate ka’nanni woyte heedhanno macciishshammenna assinanni qorophishshi lowo geeshsha dhageefachishannoho. Manchu mitto coye callisi gumulanno woyte macciishshantanno yawonna assinanni qorophishshi wole yannanni baxxannoha ikkasi huwatoommonna tini lamenti yanna anera baxxitino yannaati yaatenni xawisanno.

Itophiyu diilallote qoqqowi agarooshshi ledo amadiisense kayinsoommo xa’mora Xibbuu roorrichi Lule Lammihu dawaranni; gobbate diilallote qoqqowi agaraancho ikka jawa yawooti. Anfinte gede Itophiyu hala’lado gobba calla ikkitukkinni kalaqamu ofolloseno agarooshsheho injiitannokkita ikkitinohura, qooxeessuno ga’labbote akkitono mitiisannoha ikkinohura noonke yawo shota di ikkitino.

Xiwe e”anno allaggicho gargaranna baqqi yine agara shota di ikkitanno. Diilallote wolqa qeechi iima buuwa calla ikkikkinni uulla olantanno wolqarano irko assate. Konni daafira diilallote wolqa giddo loonsanni loosi lowo geeshsha hala’ladonna kaajjado loosooti. Tenne jawa yawo adha kaayyote gede adheemmo yaanno.

Albillite ajuujasi xawisanni; diilallote wolqa giddo mitto buuwisaancho ikka’ya bikkinni Itophiyu diilallote wolqa amaddinoti jajjabba

mixo heedhanno. Itophiyu diilallote wolqa 2022 M.D Afrikunni albisa diilallote wolqa ikkate loossanni afantanno. Tini mixo gumulantanno gede aneewinni agaramannore baalankare assate barru barrunkunni umo’ya qixxeesseemmo yaanni xawisanno.

“Buwisaanchimma mitte hinge ronsenna maassamme gundannire di ikkino;duuchanka woyte ronsanninna haaroo’minanni ha’nanni bayichooti” yiinohu Lule; Xaa yannara diilallote wolqa giddo buuwisaanchimmatenna rosiisaanchimmatenni owaatanni afameemmo; gashshootu gaamo gidono beeqqanni noommo. Konni daafira uurrinshanke Afrikunni albisa ikkate amaddino mixo gumulsate assinanni sharro giddo ane qeechi jawa ikkara hasi’reemmo yaanni giddosi laala xawisononke.

Babbaxxitino ogimmannino umosi ikkado assate sharro assanno. “Ga’a gobbatenni sa”e Afrikunna kalqe hasidhannoha ikkate umo’ya qixxeesseemmo” yaanni xawisanno.

Xaa geeshsha diilallote wolqa giddo sayisi yannanni deerru deerrunkunni baraarsa adhinota coyi’rannohu Xibbuu Roorrichi Lule; umi yannara kaa’laanchu buuwisaanchimmanni maassami yannara Pirezidaant Mulaatu Teshoomehu (Dr) anganni Meedaaliya adhinotanna qaru buuwisaanchimmanni maassami yannarano Pirezidant sahileworqi Zewudete anganni anganni meedaaliyuna Boowete baraarsa adhinota kulinonke.. Xa rosiisaanchimmatennino dancha ikkadimmani qajeelsha jeefisinota kule; Rosiisaancho ikkinanni woyte baalunku umireeti; Gaamote gede baalunku umire ikkinoommo yaatenni xawisanno.

“Seyoote yaa mittu manchi noo basera qeelaancho ikke afamirooti” yaannohu techoonkehu seyoote amado wosinchi; uyiinonni looso hexxo mure mereeroho agurantenni aaddi addi xiiwonna hexxo mursiisannori xaadirono uyiinonni yawo guma gansiinsa geeshsha duu’re amadanno manchi hakku qeelaanchoho, gummaamoho. Ani deerru deerunkunni uyiinonnieta mitte mittenta yawo nooe dhuka horoonsi’re jeefisoommo yaanni xawisanno. “Konnira ani qeelaanchoho; qeelaanchimma macciishshantannoe woyteno ani gummaamoho yaate” yaanni giddosita xawisanno.

Jeefoteno Xibbuu roorrichi Lule Lammihu sokka sayisanni; baxxinohunni wedellu Itophiyu diilallote wolqa labbinore jajjabba gobboomu uurrinshuwa giddo beeqqatenni gobbansa Soojaati Afrikinni jawa gobba ikkitanno gede, hattono jawaata olanto noose gobba ikkitanno gede baaru wolqano karsantanno gede woloottano federaalete uurrinshuwa karsantanno gede koyisanno. Korqaatuno buuwisaancho ikka shota ikkitara dandiitanno.

Kayinnilla horophilla buuwisanna gobbanniha diilallote qoqqowo agara erote yawo ikkitinohura wedellu jawa kaayyo gede adhite beeqqitanno gede koyisanno. Jawaatte loossuro uminsarano ikko gobbansara jawa looso loossanno bayicho ikkinota qummeessanno. Togo assatenni uminsano jawa bayicho iillishshanno, gobbansano lossitanno. Gobbanke anfinte gede batinye mitiimmani doyissantinota ikkitinohura tennenna wolootta jajjabba uurrinshuwa karsante gobba noo hekko giddonni fushshate uminsa kaa’lo assitanno gede huwachishanno.

Woganna Turizime

Fakkana budu kaimi`ne ledo xaadde; dhaggete kaima`ne affe; haruma`ne worre!

Abbebech Maatewoos

Itophiyu haammata amma`notenna budillichu ayyaanna ayirinsanni gobbaati. Leellishubbate gobbaanni gobbate dagaha hundi qajeelle leellishannori, dhaggete kaima xawissanno jiro hala`ladunni afantannose. Gobba kalaqamunni, budunni, qalote borronninna hayyote gummanni, donunni, arkiyooloojetenni baraadhino. Batinye turizimete goshoosho afantanno gobba ikkitinota leellishannoti baca mashalaqqubba no. Sase kume dirra tareessitino dhaggenna goshooshote jiro techono tajubbatenni xabbe leltanno.

Tenne jiro turizimete goshoosho widira soorranna hakkiinnino horaameessa ikkate ragaanni xaano baca looso loosa agartanno. Gobbatennejiro kalqete dagara egensiisasera albaanni qansootise baxxinohunnino haaro ilama tenne jiro garunni affaranna ayimmase kaima huwattanno gede assate aana loosa hasiissanno.

Ayiddu shotisinoha wolu ayirrisannokkinte gede ayimmate kaima ikkinoha, Itophiyimmanke xawishsha naaxxillinke buicho ikkitino dhagge, baattote afollo hattono turizimete jiro baalinke seekkine afa agartannoke. Togo ikkirooti goowanke gotti assine; waajinumokkinninna egennotenni wole kalqe “dukkisamme” yaa dandiineemmohu.

Muli dirra kawa Itophiyu mootimma turizimete handaari aana illacha assatenni loossanni afantanno. Baxxinohunni Itophiyu daga gobbansa affanno gede jawaachishshanni no. Budunnita dhaggennitanna kalaqamu turizimete goshoosho egensiisatenninna qansootu kuri jirubba towaattanno gede, kaajjadu xaadooshshi hee`rannonsa gede eewaancho xiiwo assitanni no. Konnirano turizimete ministere widoonni “egennohe Itophiya” yitanno millimmo qixxeessine Itophiyu daganna Itophiyu ilama gobbansa affanno gede baqqi assinanni afammanni.

Baxxinohunni xaphoomu ministirchi widoonni Itophiyu ilama gobbansa e`anno gedenna budinsanna dhaggensa ledo xaadooshe kalaqqanno gede woshshatto assatenni konni albaanni nooha kaajjinokkiha towaanyotenna xaadooshshu doogo hiiqqate wo`naalsha assitanni no.

Muli barri kawano xaphoomu ministirchi gobbaydi gobbuwara heedhannoti “layinkiti Itophiyu ilama” gobbansa dagganno gedenna dhaggete, budunna ayimmansa ledo xaaddanno gede woshshatto assino. Turizimete ministereno konni kaiminni kuri Itophiyu ilama gobbansa dagganno gede amandoonni amuraate lainohunni xawishsha uyitino.

Gobbayidi gobbuwara heedhanno layinki ilamara assinoonni woshshatto garinni uurrinsoonnita dagoomu amaale mine gambisaanchimmatenni massagannoti turizimete ministere ministircho ambaasaadder Naasiise Caali odeessaanote coyidhino garinni; “Ilantinoonni bayichira higge” yaanno su`mishsha uyinoonni

layinki Itophiyu ilama woshshatto sase doyichonni harinsannite.

Konni garinnino umi amuraati “fakkana budu kaimi`nee ledo xaadde” yaanno massagote hedonni Sadaasa 20ni kayse arfaasa 30 geeshsha harinsanni. Tini yanna qole kiristinnu amma`no harunsitannori widoonni gannunna cuuattote ayyaanna ayirrisannita ikkase anfoonnite. Ayyaanna baxxinohunni Itophiyu ortodokisete amma`no harunsaanowa addi garinni iibbite ayirrisantannore ikkansa amuraatu harinshora injoo kalaqqanno.

Layinki doyichonni harinsanniti Itophiyu ilama amuraati qole “dhaggete kaima`ne affe” yaanno massagote hedonni harinsanniha ikkana: konne amuraateno ammajje 20ni kayse dotteessa 30 geeshsha harinsannita ministircho qummeessite; Itophiyu ilama gobbansa afante Itophiyu dhagge garunni affannota, ayimmansa ledo xaaddannoha ikkanno yine agarrannita coyidhino.

Ledoteno sayikki doyichonni “haruma`ne worre, fooliishshonni yanna`ne coomishidhe” yaannohunni Ella 10/2016 M.D kayse wocawaaro 20/2017 M.D geeshsha harinsannita ministircho xawissino. Harinshotennino Itophiyu giddo layinki ilama diyaspooru dagoomi kifile gobbannita goshooshote jirubba towaatatenni, gangalatu bayichubbarana wolootta fooliishshote bayichubbara yannansa sayisatenni keeshsho assitannota egensiissino.

Ministircho gobbayidi gobbuwara heedhanno layinki Itophiyu ilamara gobba woshshatto assitino korraati gobbate baxilli macciishshammensa dhaabbanno gedenna gobbansa ledo noonsa mittimma kaajjitanno gede dandiisate ikkinota egensiissino.

Woshshatto adhite gobbansa dagganno Itophiyu ilamara Itophiyu diilallote doogo tikkeettete waaga dirriissannosatano xawissino. Hoteella, daa`atisiisaano uurrinshuwa hodhishshu owaante shiqishaano addi garinni waaga heeshshi assite dukkisate qixxaabbintootaati coyidhino. Baxxinohunni gobba gidddora e`anno yannara raqisamanna hasiissannokki hajubba xaaddannonsakki gede lifixxino gumuruuketenna immigireeshiinete owaante aate dandiissanno akatubba injeessinoonnitanno xawissino.

“Gobbayidi gobbuwara afantannori Itophiyu ilama gobbansa ledo xaaddanno gede loossa loosantanni keeshshatino” yitnoti ambaasaadericho; konni albaanni babbaxxitino gobbuwara heedhannori Itophiyu ilama woshshatto shiqqeenansa Itophiya dagginotano qaaggissitino. Xaphoomu ministirchino babbaxxitino yannubbara gobbayidi gobbuwara afame kuri dagoomu kifilla xaadatenni hasaawisnotanna konninni kainohunni addi addi qixxaawubbanna kakkaooshshu kalaqameenna Itophiyu ilama gobbansa daanna xaadooshe kalaqa dandiitino yitino.

Ministirchote xawishshi garinni; konni

albaanni babbaxxitino gobbuwara heedhannori Itophiyu ilama gobbansa dagganno gede assa dandiinoonni. Ikkolla ikkinnina ilamate reekko hasiissannota ikkase korraatinni layinki ilama diyaspooru aana illacha assa hasiissino. Konninnino insa gobbansa dagganno gede koyisanna maatensa gobba, budunna dheggete ledo egnantannonna xaaddanno gede assa hasiissino. Konne assa hoongiro ilamate mereero reekko heedhannokki gedenna xe`ne kalaqantanno gede korraata ikkanno.

Tini gobboomu woshshatto tittirshu mixubba nooseta ikkase coyidhinoti ministircho; ilamate mereero buusa kalaqa jawa illacha uyinoonnise hajo ikkitinotaati buuxissinohu. Itophiyu ilamanna Itophiyu mereero noo xe`ne ruukisate hattono gobbaanni heedhanno qansooti Itophiyu budi, dhaggenna balchoommawiinni xeertidhannokki gede assa hasiissannota kayissino.

Konni ragaannino babbaxxitino gobbuwarano togo rosihi noota xawisse; baxxinohunni Israeelenna Chayina labbino gobbuwa labbeemme qixxaawubba qixxeessatenni ilama gobbansa ledo kaajjadu xaadooshshi hee`rannose gede loosansa horaameeyye assitinnosata coyidhino.

Tittirshu mixubba mereerinni ambaasaaddericho layinkihunni wortinohu layinki ilama diyaspooru dagoomi kifilla gobbansa affuhu gedensaanni wole kalqete kifilera egensiissaranna ambaasaadderimma qeechi hee`rannonsa gede assate. Kunino turizimete handaara halashshate aleennino addi addi investmentete doorshubba halashshate ragaanni horosi luphiima ikkitinotaati huwachishshinohu.

Turizimete ministere tenne woshshatto massagganni afantannohu gobbate gidddorano ikko gattino kalqera egensiisa dandiinanniti haammata turizimete jirubba hee`ransanni ikkinota xawissannoti ambaasaaddericho; konne Itophiyu daga uminsa affanno gede hattono wolootta kalqete kifillara ambaasaadderimmatenni egensiissanno gede assate luphiima wo`naalsha assinanni hee`noonni yitino. Kuni wo`naalshi gobbaanni nooti Itophiyu daga, Itophiyu ilama hattono layinkiti Itophiyu ilama kuri haammata turizimete jirubba affanno gede gobbansannino naaxxillu macciishshameennansa egensiissanno gede turisite timo lexxora qeechansa fultanno gede dandiisanno yiteno huwachishshino.

“Koye nooti Itophiyu daga layinki ilama diyaspooru wedelli ga`a gobbate kaayyora woowancho ikkansa huwata hasiissannonsa” yitnoti ambaasaaddericho Naasiise; korraata xawissanni gobba gatamarantannohu giddoonnino gobbaannino heedhanno qansootisenni ikkinota xawissino. Ikkinohurano kuri qansooti baxxitino macciishshamme macciishshantannonsakki gedenna Itophiyu biso ikkitinota affanno gede gobbate giddo heedhanno baalunku qansooti yawo ikkitinota huwachishshino. Ikkinohurano

tenne yawo Itophiyu daga adhite woshshatto assinoonninsa layinki Itophiyu ilama adhite dukkissanno gedeno woshshatto shiqqishshino.

Ambaasaadder Naasiise konni albaannino xawishshisenni coyidhino garinni; Itophiyu gobbaanni heedhannota Itophiyu daga, Itophiyu ilama gobbansa dagganno gede faajjete woshshatto assitanna kuni umiha dikkino. Konni albaanni kovid fayyanna gaance turizimete handaari aana kalaqqino qarra tiratenna handaara baqqi assate hattono gobbaanni heedhanno qansooti gobbansa ledo kaajjino xaadooshshi hee`rannonsa gede dandiisate yaatenni gobbansa e`anno gede woshshatto assinoonninkanni.

Konninnino Itophiyu giddo ayirrisanniti dirunniti amma`note ayyaanna, budillaancho festivaalubba hattono addi addi yannubba horonsidhe Itophiyu ilama dagganno gede assinoonninkanni. Konninnino mitte miliyoone Itophiyu ilama gobbansa e`e mixi`noonni garinni mittimansa leellishshino. Yannateno haammata konni albaanni affinokki gobbate kifillara hodhite bude, dhagge, kalaqama la`anna gobbansa daafira ikkado egenno afidhanno gede assa dandiinoonni. Fooliishshonsa yannano gangalatatenninna dagansa ledo ikkatenni sayissino. Dagginowa higganno woyteno gattino kalqera Itophiya ambaasaadderimmatenni riqibbe egensiissino.

Konni loosinni batinyeho loosu kaayyo kalaqate aleennino qiiddino turizime wirro baqqi yitanno gede jawu loosi loosaminotano coyidhino. Tennenkuraati ilamate reekko suffanno gedenna Itophiyu ilama wosinimma macciishshamme macciishshantannonsakki gede sufotenni tenne woshshatto assa hasiissinohu.

Itophiyu kume dirrati, gobbate mootimma dhagge, biifadu budinna ayimma noonsa daganna dagoomi gutunni baxantenna mittimmatenni ledante heedhanno gobba ikkase xawoho lellanno halaaleeti. Konnenno gobbaanni ilante lophitnori “layinki Itophiyu ilama” afa noonsa. Dagase illete baxissannota, macca e`annonna banxannire ikkitino balchoomma ayidde, budinsanna balchoominsa allaggichu hinaasannotanna baxillaanchoho hagiirre kalaqannoha ikkasi bisunni dagge afanna konni balchoomi beeqqaancho ikkate qoossono noonsa.

Itophiyu daga diina mittimmatenni sharrante qeeltannorena bayirroonyinsa ayirrinnyira gutunni uurrinannoreno ikkansa kawira gobbansa dagge adiwu qelle dhaggewinninna woloottuwiinnino dhaggete jirubba huwata noonsa yitanno ammana noonke. Baalunku qansichi Itophiyimmasi shaangisikkinninna dayino dagoomi budinna ayimma butukantukkinni mitteenni kume dirra heerate dhagge ayiddeno ikkansa ayidduwiinni macciishsha hasiissannonsa. Insano tenne dhagge, budunna biifado gobba ayidde ikkitinota afate tini gobboomu woshshatto lowontanni hasiissannota ikkase qixxaawote kifilenkeno ammantanno.

Gannu ayyaaninna ayirrinsanni amanyooti

Abbebech Maatewoos

Kiristinnu amma`no harunsaano diru tuqa iibbadu garinni ayirrissanno ayyaana mereerinni gannu ayyaani mittoho. Gannu ayyaana ayirrinsanni gari qooxeessu qooxeessu garinni babbaxinoha ikkirono; diru dirunni haaro coyibba lendanni iibbino garinni sufanno gede assinanni afammanni. Ibbino gedeennino sufanni dayino ayyaanaati.

Konni ledo amadisiisame gannu ayyaanira babbaxitino qooxeessubbara labballu godo`litannoti gannu godo`le ka`anno. Gannu godo`le amma`note xawishshimma gobbaanni baca coye leellinshanni qixxaawubbano noose.

Kiristoosi ilama ayirrinsanni ayyaani day kiiru gannu godo`le godo`la Itophiyaho baxxinohunnino hundanni rosantinote.

Gonnu godo`le mamoota hanaffinoro xawissanno mashalaqqe hee`ra hooggurono; yesuus kiristoosi ilamara albaanni noota kullanni.

Baatto loosidhe galtinori goyirete yannara gidensa gamba assituhu gedensaanni lalonsa alaaltanni xawo basera godo`litanno godo`leetino yinanni gannu godo`le.

Gannu godo`le yannara kiiru fushsha, sirba, godo`le rosantinote. "Gannu godo`lera dihanqanno mootichu; gannu godo`lera ashikaru mootichu dino" yinanni

kiirrannitano kullanni.

Gannu godo`le umise amma`note amanyoota afidhino. Baxxinohunni kiristinnu amma`no harunsaano ragaanni jawa bayicho uyine iibbadu garinni ayirrinsanni ayyaanaati. Kuni ayyaani amma`note balchoomma ikkasi gobbaannino dagoomunniha budu balchoommanna wolootta qixxaawubbano leellinshanniho.

Gannu ayyaani Yesuus biilinke ilama korkaata assatenni Ameerikahonna Awuropu gobbuwara hattono Itophiyaho baxxino garinni ayirrinsanni ayyaana ikkirono; gannu ayyaani maatiro horontanni affinokki gobbuwano noota affinoonni? Chayinu gobba gannu ayyaana

ayirrissannokki kalqenke gobbuwa mereerinni qara ikkitanna barruno wolootta barrubba gede loosu barra ikke hosanno. Afgaaniistaane, Afikunniti Aljeeriyu, Liibiyunna Moritaaniyuno konne ayyaana ayirrinsannikki gobbuwa ikkitanna; kiristinnu amma`no harunsaano hoogansa qole ayyaanu ayirrisamannokki gede qara korkaata ikkinota kullanni.

Isiyunniti Mongoliya gannu ayyaana ayirrinsannikki gobbaati. Gobbate qansooti budihistete amma`no harunsitannohura. Aliyye kooriyi, Pakisitaane Sawudi Arebiyunna woloottano batinye gobbuwa kuni ayyaani ayirrisamannokki gobbuwaati. Mite mite gobbuwa kuni ayyaani horontanni ayirrisamannokki gedeno seeru wodho

noonsa.

Ameerikanna Awuropa lede haammata kalqete gobbuwa gannu ayyaana sa`u lamalara ayirrissinoha ikkana; Itophiyu qole Yesuus Biilinke ilama ayyaana Sadaasa 28ni ayirrissanno. Konne ayyaana ayirrisate gobbate babbaxitino qooxeessubbara daga qixxaawonsa assitanni afantannota la`nanni hee`noommo.

Millinseemmo olluubbara baala uduunnu suuqqara duummaaddanna waajjo uddano, gannu haqqicho, addi addi kuuliti calallaqqanno uddanna, postikaardenna labbinori illete baxissanno garinni sutantino. Anino sa``emma dooggara kuri baala la``anni mito xa`manni sa`emma. Gannu dikko iibbite no. Baazaarrano fanante babbaxino uduunne shiqishatenni owaattanni afantanno.

Lekka mininni fultolla ikkinnina la`nannikkirinna hidhate halchinannikkiri dino. La`niri baalu wodana goshooshanno. Dikkidhara fultino lekkabati`raskorkaatinni dooggate aana mimmito xixxiimbanninna riiqantanni ha`nanni. Tayixehuno gannu ayyaani konni albinte gede iibbadu garinni ayirrisamara barrubballa gattino. Konne ayyaana ayirrisate addi addi garinni quqquxantine agartinoonni baalira dancha ayyaana ikkanno`ne gede qixxaawonke kifile halchosa xawissanno. Dancha gannu ayyaana ikkonke!